

**СПРАВА «ЧЕРНОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF CHERNOV v. UKRAINE)
(заява № 16432/10)**

Стислий виклад рішення від 10 грудня 2020 року

У червні 2007 року Зарічний районний суд м. Суми (далі — районний суд) визнав заявника винним у вчиненні дрібного хуліганства, правопорушення, передбаченого стат-

тею 173 Кодексу України про адміністративні правопорушення, та наклав на нього стягнення у вигляді триденного адміністративного арешту. Заявник відбув арешт з 21 до 23 червня 2007 року.

У липні 2007 року прокурор Зарічного району м. Суми порушив кримінальну справу щодо заявника за підозрою у вчиненні хуліганства, злочину, передбаченого статтею 296 Кримінального кодексу України (далі — КК України). Прокурор встановив, що заявник з хуліганських спонукань спричинив тілесні ушкодження двом громадянам.

06 лютого 2008 року за результатами розгляду протесту прокурора районний суд скасував свою постанову. Заявник оскаржив цю постанову до Апеляційного суду Сумської області (далі — апеляційний суд), який залишив її без змін.

14 липня 2008 року районний суд визнав заявника винним у вчиненні хуліганства, передбаченого КК України, та обрав йому покарання у вигляді позбавлення волі на строк два роки. Заявник, його представники та прокурор оскаржили цей вирок до апеляційного суду, який скасував вирок та повернув справу на новий розгляд. Пізніше районний суд ухвалив новий вирок, яким визнав заявника винним, не врахувавши його триденного адміністративного арешту. Апеляційний суд залишив без змін вирок суду першої інстанції в частині щодо визнання заявника винним, але зменшив строк позбавлення волі до двох років.

Заявник подав касаційну скаргу, стверджуючи, що його двічі притягнули до відповідальності за одне і те саме правопорушення. У вересні 2009 року Верховний Суд України залишив ухвалу апеляційного суду без змін, вказавши, що районний суд задовольнив протест прокурора та закриття справи про адміністративне правопорушення, у зв'язку з чим дійшов висновку, що заявник двічі до відповідальності не притягався.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявник скаржився за статтею 4 Протоколу № 7 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція), що його притягнули до кримінальної відповідальності за вчинення «хуліганства» після того, як раніше його було притягнуто до відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення «дрібне хуліганство», у зв'язку з яким він відбув триденний арешт.

Розглянувши скарги заявника, Європейський суд вказав, що як адміністративне, так і кримінальне провадження стосувалися поведінки заявника в одну і ту ж дату, в один і той же проміжок часу, в одному й тому ж місці, і в обох провадженнях його поведін-

ка описувалася як порушення громадського порядку та спокою, а його дії кваліфікувалися як «дрібне хуліганство» (адміністративне провадження) та як «хуліганство» (кримінальне провадження).

Європейський суд зауважив, що факти, які двічі призвели до притягнення заявника до відповідальності, були нерозривно пов'язані між собою, а оцінка національних судів у кримінальному провадженні, по суті, стосувалася тих самих фактів, які були розглянуті у справі про адміністративне правопорушення. Крім того, скасування постанови по справі про адміністративне правопорушення після порушення кримінальної справи не призвело до того, що останнє провадження почало відповідати принципу *ne bis in idem*, оскільки заявник вже відбув свій триденний адміністративний арешт.

Європейський суд дійшов висновку, що національні органи влади продублювали кримінальні провадження, які стосувалися одних і тих самих фактів. Таким чином, заявника двічі притягнули до суду та покарали за одне і те саме правопорушення, що є порушенням принципу *ne bis in idem*, та констатував порушення статті 4 Протоколу № 7 до Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. Оголошує заяву прийнятною;

2. Постановляє, що було порушено статтю 4 Протоколу № 7 до Конвенції;

3. Постановляє, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 4 500 (чотири тисячі п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись в якості відшкодування моральної шкоди;

(ii) 385 (триста вісімдесят п'ять) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись заявнику в якості компенсації судових та інших витрат;

(б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

4. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.»